Ч. 255. Чернівці, вівторок дня 19. листопада (1. грудня) 1896. Рочник XII.

БУКОВИНА

ПЕРЕДПЛАТА
на „Буковину“ виносить
на цілий рік 10 зр. — кр.
на чверть року 2 „ 50 „
місячно . . . . 1 „ — „
для заграниці 20 рублів або 40 франків.
Поодинокі числа по 6 кр. в бюрі ґазет Л. Горовіца в Чернівцях, ул. головна ч. 17.

ВИХОДИТЬ
щодня кромі неділь і руских сьвят о год. 5. по пол.
Редакция і Адміністрация „Буковини“ находить ся в Чернівцях (ул. Петровича ч. 2.)
Оголошеня приймає ся за оплатою 6 кр. від стрічки; а в „Надісланім“ по 10 кр. від стрічки.

З остатних днів.

Найважнійшою подією в раді державній єсть прояв, що молодоческі посли рішучо завернули з дороги опозицийної. Показалось се дуже явно при голосованю над справою о реґуляциї плат урядників державних. Посли ческі станули при правительстві против Нїмцїв, голосуючи за тим, щоби речинець реґуляциї лишити до волї правительства, а не вязати его днем 1-го липня 1896 р. Посли ческі вступили на дорогу полїтичну Старочехів, т. є. стали ся утилїтаристами. Як звістно, то Ріґер добув дорогою полїтики утилїтарної найбільше концесий для народу ческого в лїтах від 1879 до 1890. За те втратили Нїмцї ческі все то в тім самім часї через опозицию, що Чехи зискали. О опозициї ческій яко такій нинї вже нїхто не думає на серіо. Чехи хотять доходити до свого державного права постепенно, етапами. На нинї вдоволять ся они узнанєм повної рівноправности язика ческого з нїмецким в житю прилюднім, а будуть в будучности стреміти до скріпленя елементу ческого на Моравах і Шлеску. Єсли-ж Чехи, яко заступники економічно і культурно сильного народу, зрозуміли, що опозициєю не дійдуть до цїли та що годї справу свою ставляти на одну карту, то може би і Русини змогли тепер зрозуміти, чи скорше заведе їх до цїли полїтика безоглядної опозициї, голошена пос. Романчуком і его орґаном, чи полїтика утилїтарна клюбу руского ради державної?

*

В найновійшім числї *Правди* читаємо поклик до українських письменників. Автор поклику доказує, що Україна не проявляє тепер у себе майже нїчим лїтературного житя, на 20 мілїонів народу не має нї одної своєї часописи на українській мові, так мов би українська праса могла пошкодити великій і сильній Росиї.

„Нема у нас, каже, на Українї житя лїтературного. Єсть у нас знамениті різні „дїдусї“ — спадки архівні, єсть починаючі письменники, котрим на роду написано нїколи не викарабкати ся з починаючих, єсть і осередні — мужі твердої волї, але і твердого розуму... Одні при всякім случаю апостольско-езоповскою мовою поучають молодїж іти за ними і згодом зробити ся такими-ж архівними „дїдусями,“ другі все починають і зараз же кінчають, нїчого не зробивши, а треті насупили ся на весь сьвіт божий, озлобили ся і кріпко-кріпко затвердїли в своїй самодовлїющій персонї. А житя нема, а житя все-ж нема...“

Аби сему зарадити, подає автор поклику таку раду:

„По нашій думцї слїдувало-б нашим „дїдусям“ узяти на себе ініциятиву, зібрати голоси всїх українських письменників, і від лиця всїх їх, за їх підписами (а може як і инакше, се вони самі вже знати муть) подати на імя самого Государя вірнопідданчу петицию о розрішенє видавати на українській мові журнали, ґазети і друге, словом — приклінно прохати о зняте з мови української печати якогось „проклятя і отвереження.“ Все-ж таки Україна — область не мечем взята, а волею приставша до Великоросиї і, думаєть ся, дїди наші при Богданї не думали, коли казали: „волимо під білого царя!“, що білий цар коли небудь стане за одно з макогуманною і несправедливою частиною громади московскої, мета якої — національний террор. Не думали сего дїди наші і ми не думаємо, а твердо віримо, що той, хто так глибоко проник в дух своєї рідної лїтератури, в її історию, знавець стародавних билин і дум, хто перший з царів дав поміч всїм взагалї письменникам, з своїх власних коштів, — віримо ми — не відкине нашої петициї.“

Цїкаво-ж знати, що на се скажуть наші українські письменники.

*

Інтересну допись з Калуша помістив на днях *Галичанинъ*. В дописи тїй ударено на посла Романчука і *Дѣло* за їх не-

---

З поезий Н. А. Некрасова.

Переклади *Василя Ріленка*.

Зелений Шум.*)

Іде-гуде Зелений Шум,
Зелений Шум, весняний шум!

Біжить, колише, грaєть ся
З верхівями вітрець:
То гне корчі вільшиноньки,
То підбиває пил цьвітний
Мов хмарку; все рунїєть ся,
Повітре і вода!

Іде-гуде Зелений Шум,
Зелений Шум, весняний шум!

Смерненька в мене жіночка,
Наталка — господиненька,
Води не скаланить!
Та з нею лихо скоїлось,
Як лїтом жив я в городї...
Сама сказала, випоть їй,
Дурненькій, на язик!
З невірницею в хатї нас
Заперла враз зима,
В мої суворі очі все
Смотрить, — мовчить жона.
Мовчу і я... а дума зла
Спокою не дає:
Убити — бідну жаль бере,
Стерпіти — сил нема!

А тут зима стріхатая
І день і ніч реве: —
„Убий, убий ти зрадницю!
Злодійника згуби!
А то ввесь вік знївечить ся,
Нї в день, нї в довгу віченьку
Спокою не найдеш.
В лице твоє без сорому —
Сусїди наплюють...“ —
Під пісню хуґи в заметїль
Затвердла дума яростна —
Придбав я острий ніж...
Аж тут весна підкрала ся...

Іде-гуде Зелений Шум,
Зелений Шум, весняний шум!

Мов молоком обливані
Стоять сади вишневії,
Тихенько шелестять;
Пригріті теплим сонечком,
Веселыим хором гряхтають
Сосновї лїси;
Новою з ними зеленью
Нову лепечуть пісеньку
І блїдолиста липонька,
І з кіскою зеленою
Берізонька струнка!
Свистить мала тростиночка,
Шумить високий клен...
Гуторять по новітньому,
Новітньому, весняному...

Іде-гуде Зелений Шум!
Зелений Шум, весняний шум.

І слабне дума яростна,
З рук острий ніж ковзе.
І чую пісню все одну
Раз-в-раз в лїсах, в лугах: —
„Люби — як довго любить ся,
Терпи — як довго терпить ся,
Прощай — поки прощаєть ся,
І — Бог тобі судья!“ —

Школяр.

Ну, пустив ся йти, — про Бога!
Небо, сосни і піски —
Не весела то дорога...
Хлопче! гей, сїдай сюди!

Босі ноги, чорне тїло,
Груди ледви криє лах...
Не стидай ся! що там? сьміло!
Се богато славних шлях!

Бачу: з книжкою торбина —
Так, ти вчить ся йдеш собі-ж!
Знаю: десь отець на сина
Видав свій останній гріш.

*) Так називає великоруский нарід пробуджене природи на весні.



льояльне поведене супротив москвофільскої фракциї. Романчук мав обіцяти, що буде здержувати *Дѣло* від напастованя москвофілів, та проте — як з дописи виходило-б — москвофіли не думають уже тепер підпирати Романчука при виборах. Се нагорода за вислуги опозицийного народовского сторонництва Маркову. „Помогли ви менї розбити табор народовців — може сказати г. Марков разом із своїми товаришами — то і будьте здорові!“ А опозицийники і доси думають, що будуть мати хосен з „старорусів“...

Про обезпеченя від огню

говорив п. Вахнянин на засїданю палати послів дня 20-го листопада в такий спосіб:

Висока палато!

Предложений проект закона, оскілько він має на цїли управильнене справи обезпеченя від огню, можемо лиш з щирою прихильностию повитати. Годимо ся зовсїм з тим поглядом, що ухвалепем такого закона — чого можна сподїватися, буде установлений спосіб, котрого економічного значіня нїхто не заперечить. Справоздане комісиї асекурацийної кладе зовсїм справедливо вагу на ту обставину, що правительство в першій лїниї має обовязок старати ся о удержанє поодиноких економічних екзистенций, і змагати до того, щоби они в своїм станї і в своїй спроможности були також і обезпечені.

Виходячи з сего становища, уважаємо сей проект закона за дальший крок в нашім змаганю до скріпленя і піднесеня не лиш економічних інтересів нашої половини держави взагалї, але й інтересів міщан та селян. Коли доси показали ся добрими приватні і дорогі, по більшій части обчислені на зиск заведеня, то нема нїякого сумнїву, що того рода загальні, публичні, добре управильнені, дешеві і під строгу контролю держави поставлені заведеня покажуть ся всесторонно добрими.

О сім законї не можна також сказати, щоби він був виданий з-поза зеленого стола, бо причиною до него була з одної сторони якась конечність, о котрій ще ширше поговорю, з другої же і загальні вимоги інтересів; отже длятого хочу звернути ласкаву увагу панів на кілька потїшаючих фактів, котрі нас ще більше укріплять в змаганю до установленя нового закона асекурацийного.

Єсть річ певна, що число обезпечаючих ся від огню збільшає ся з кождим роком, що обава матеріяльних жертв для охорони особистих інтересів всюди щораз більше щезає і що наші горожани мають також досить змислу для загального добра.

Доказ на то есть в тім, що н. пр. вся людність Австриї, специяльно же робучі кляси, приняли з найбільшою охотою примус обезпеченя від нещасливих случаїв, недуг і старости.

Сї потїшаючі факти, уважані за премісу, мусять нас довести до висновку, що есть на часї і відповідно, щоби ми наші суспільно-економічні реформи розширили і на поле обезпеченя від огню. Проект, що правда, не приносить нїякої полекші. Противно, він обтяжує інтересованих новими додатками.

Але зваживши то, що потрібні додатки по управильненю повинні би показати ся дуже малими, а кождий властитель дому і обійстя буде ся чути безпечним, бо охороняємо его від визиску і перехитруваня, то в виду сих немаловажних обставин показує ся також відповідним, щоби вис. палата взяла ся до реформи асекурацийної від огню і завела лїпші відносини, як були доси.

Що всї верстви людности в Австриї повитають новий закон о обезпеченю від огню лиш радістно, виходить вже з того, що в поодиноких соймах краєвих селяньскі посли, отже найперші заступники господарских інтересів, домагали ся від многих лїт примусового обезпеченя від огню.

Уважаю злишним говорити ту широко, як шкідливо впливають пожари на економічний устрій держави і як тяжко приходить ся потерпівшим піднести ся знову економічно, не кажу вже переболїти матеріяльну шкоду.

Ми самі мусїли нераз подавати погорільцям матеріяльну поміч, щоби їм улекшити бодай трохи некучу нужду. Але ми не могли їх нїколи матеріяльно відшкодувати.

Коли же в теперішній дебатї забираю слово, то роблю се, щоби також в імени моїх товаришів політичних заявити, що уважаємо сю справу за некучу і що будемо виступати за скорим еї полагодженем, тим більше, що Галичина есть як-раз тим краєм, котрий огнї аж надто часто навіщують.

Позвольтеж менї навести кілька дат що-до огнів в Австриї.

Із справоздань центральної статистичної комісиї видимо, що в нашій половинї держави буває до року 8120 огнів, при чім згаряє 17.256 будинків, або бувають ушкоджені, і що зроблена ним шкода доходить до 23 мілїонів. Та сума есть значним убитком в нашім економічнім буджетї, і позволю собі запримітити, що тою сумою можна би заплатити дві тр тини податку ґрунтового.

Сї числа промавляють як найкрасше за конечностию публичного, добре управильненого обезпеченя від шкід огневих. Входити в подрібности проекту закона не тут до того місце.

Проект закона має преці на цїли лиш установлене деяких головних засад і полишає доброму поодиноких соймів краєвих, видати в сїм обсягу закони, відповідаючі відносинам краю. Длятого могло би і тут відпасти розбиране питаня, чи було би порадн їйше, перенята обезпеку від огню на державу або на край, або полишити еї і дальше поодиноким дотеперішним заведеням. А все-ж таки уважаю за конечне поговорити о тім бодай кількома словами.

Передовсїм мушу сказати, що з обезпеченем в Австриї робить ся неодну недоладність. Австрийский горожанин мусить передовсїм уміти рішити ся, в якім заведеню має обезпечувати своє майно. Має до вибору свої і заграничні товариства, товариства основані на акциях і на взаїмности, краєві институциї і товариства селяньскі. Інтелїґентному чоловікови, що обезпечує ся, вибір не приходить трудно. Але простий собі селянин виставлений притім на неодну небезпечність, і попадає ся звичайно в лапку якомусь домашному або заграничному товариству акцийному, котрі суть дуже рухливі та працюють інтензивнїйше, як товариства оперті на взаїмности, мають всюди проворних аґентів, обіцюють богато, установляють також низші премії, але й котрі нераз на случай якого нещастя кажуть обезпеченому лиш поминати, як звали. Не хочу тут наводити поодиноких случаїв, хоч міг би я навести кілька з мого власного досьвіду. На жаль наше правительство видїло ся від 1873 р. спонуканим до того, щоби і заграничним заведеням асекурацийним дати приступ до веденя свого ремесла в Австриї.

Не можу притім поминути і тої обставини, що в Австриї за згодою правительства засновують ся кождого року нові філії заграничних заведень асекурацийних, так що у нас в теперішну пору побіч 24 домашних товариств акцийних, 35 взаїмних, 3 краєвих заведень, 4 реасекурацийних спілок і 300 союзів селянь-

---

Певно десь стара дячиха
Дала той четвертачок,
Що в дорозї їй купчиха
Дарувала на чайок.

Або може ти покинув
Дім для школи?... Що-ж, ти прав!
Неодин з гнїзда полинув
Так, як ти, а не пропав.

Швидко сам почуєш в школї,
Як куриліваский мужик*)
По своїй та Божій волї
Став ся славний чоловік.

Не без добрих душ на сьвітї:
В город завезе хто-будь,
Будеш в унїверситетї —
Сни у дїйсність перейдуть!

А там поля вже широко:
Лиш працюй, не впадь, не ний!...
Ось за що тебе глибоко
Люблю, Руси, краю мій!

Не нездарна та прилуда,
Не загиб ще край той, рід, —
Що виводить з простолюда
Тілько славних на ввесь сьвіт! —

Тілько — серцем правих, чесних,
Сильним духом у любі —
З між бездушних і облесних
І згордїлих у писї!

*) В ориґіналї згадка про архангельского мужика; нам мабуть більше звістний Шевченко.

Катруся.

Чахне врода, вянуть румянцї мої!
Зерез мужа-злюку не житє менї.

Як тверезий, — має, а як пяний, — бє,
Що попаде в руки, все в коршму несе.

Ой ждала я того, йдучи під вінець,
Та не пожалїли батько ні братець!

Скаржилась сусїдам, матїнцї своїй:
Не жалїють люди — нї чужий, нї свій!

„Потерпи-но, доню,“ — родичі глаять —
„Милого побої довго не болять!“

„Потерпи, сеструню“ — брат почне (вмовлять —
„Милого побої довго не болять!“

„Потерпи“ — сусїди дружно гомонять —
„Милого побої довго не болять!“

Є Федько жовнярик — дальший мій рідняк;
Він мене жалкує, а кохає як!

Лиш моргну Федькови — вкупцї він і я,
За село далеко вийдемо в поля:

Душу всю відкрию, смуток свій проллю,
Все, чого не жалко, Федеви даю!

„Ти куди дївалась?“ — править муж мене;
— Я туди бувала, де нема тебе!

— Глянути ходила, чи буйні збіжа! —
„Ти іще брехати? ах, сяка-така!“

Він зачне казитись, гірко попрікне,
Та нехай і лає! — не привикну вже!

Иноді то й вдарить — не велика трать:
„Милого побої довго не болять!“

Колисанка Яремкови.

Стій, візниче! годї їхати:
Сонце пражить, жарить страх!
Сїнокоси — важко дихати,
Глянь: село все на лугах. —

Сїли ми близь коршми в тїнечку.
Нянька там одна сидить.
Вколисала в сон дитиночку
І сама вже майже спить —

Тягне пісню через силоньку,
Рот хрестить, коли зїває.
Сїв я побіч на драбиноньку,
Нянька-ж мов крізь сон гуде:

„Порівень слабій билинонцї
Голову свою хили,
Щоб у сьвітї сиротинонцї
Вік прожити без журби.

Сила ломить і стебелочка, —
Низше ще вклонись ти їй,
Щоби старші і Яремочка
В люди вивели мерщій.

„Вийдеш в люди — і з вельможами
Як приятель заживеш,
З молодицями мов рожами
Вільні жарти заведеш.

ских — ділає ще 65 заграничних товариств (Пос. др. Ірос: для огню лиш 2!) — три! — межи тими 28 німецких, 29 анґлійских, відтак 5 швайцарских, 4 францускі, 4 американьскі і по одному бельґійске, голяндске, італіяньске і шведске. Всї ті заведеня мають певно змагане поробити нас щасливими. Мушу також зазначити, що австрийскі правительства не виділи ся доси спонуканими, видати постанови або закони, котрі би управильняли спосіб роботи поодиноких заведень асекурацийних, і не знаю, чи навіть для нашого правительства есть то можливим, завести контролю над внутрішним поступованем заграничного товариства. То суть ті лихі відносини, що дають нам богато до мисленя, а котрі бодай дають менї право висказати погляд, що ми таки змушені вглянути глубше в наші відносини асекурацийні, і старали ся на будуче о то, щоби інтереси тих, що асекурують ся, були лїпше забезпечені, як доси, і щоби можна було своїми грішми для своеї держави працювати.

При такім управильненю обезпеченя від огню можна двояко поступати. Ми могли би по заведеню примусу асекурацийного і завівши добре обдумані міри осторожности на кавтелї, асекурацию від огню або удержавнити, або украевити, або віддати еї під певними услівями якимсь приватним інституциям. То сказано також і в проектї. Я з своеї сторони есьм за другим способом управильненя, бо я переконаний, що адмініcтрацийний апарат державний або краевий не мав би потрібної рухливости, енерґії та й не міг би проявити відповідного комерцийного вишколеня, а ще з другої дуже важної причини, що годї нам прецї і подумати о тім, щоби ті многі на взаїмности оперті заведеня, котрі у нас показали ся доси добрими, а котрі нераз мають на оцї і добро тих, що асекурують ся, не лиш свій чистий зиск, одним почерком пера через закон викинути на двір.

(Конець буде).

НОВИНКИ.

Чернівцї, дня 30-го падолиста 1896.

З бук. кр. ради шкільної. В суботу відбуло ся засїдане краевої ради шкільної. На нїм полагоджено буджет шкільний на 1897 р. і рішено резолюцию, котрою рішучо домагае ся від краевого сойму полагодженя проекту о підвисшеню платнї народних учителїв в недалекій сесиї соймовій. Окрім того затверджено іменоване Макса Кайндля надучителем в передмістю Манастериска і Івана Ольшаньского учителем при 6-кл. школї в Чернівцях при ул. Семигородскій. Дійсними учителями іменовано А. Ілїого у Вижници, а Д. Гофманна в Нїмецких Тереблештах.

Архимандрит-мітрофор Іларіон Филипович, як звістно, тяжко занедужав і небезпечність житя була велика. Тепер вже можемо подїлити ся з буковиньскими Русинами радістною вісткою, що всяка небезпечність усунена і впр. архимандрит Іларіон Филипович вже на стілько подужав, що думае вкоротцї вертати назад до Сучавицї до монастиря. Підчас тяжкої недуги випитували ріжні достойники нашого міста з співчутем про стан хорого, а селяни в Сучавицї ревно молили ся о здоровле улюбленого настоятеля монастира. Все те доказуе, якими щирими симпатиями тїшить ся о. архимандрит Филипович в цїлім краю, тож певно і вістка про виздоровлене его врадуе всїх щирих Русинів.

Конкурс розписаний на посаду громадского писаря для громад Дорошівцїв і Товтрів з рускою і нїмецкою урядовою мовою, а річною платою 400 зр. Подавати треба до буковиньского видїлу краевого до дня 20-го грудня с. р.

Населене міста Львова. При нагодї уложеня лїст виборцїв з пятої куриї обчислено у Львові також населене міста в день 15-го жовтня с. р. Міске бюро статистичне подае в своїм справозданю до президиї такі результати довершених обчислень: населене міста Львова виносить 128.272 осіб, именно 59.143 мужчин, а 68.129 женщин. Від року 1890 побільшило ся населене о 7920 осіб, а именно о 3631 мужчин і 4288 женщин. В 1890 р. було мужчин 46·6%, женщин 53·4%; тепер мужчин е 46·4%, а женщин 53·6%. Приріст населеня в роках 1891—1896 був взглядно о 120 осіб річно меньший, нїж приріст в роках 1880—1890. Єсли до числа населеня додати ґарнїзон в тім числї, яке подала військова команда в 1890 р., т. е. кругло 9000, тогдї число всего львівского населеня виносити ме 136.000 жителїв. На дїлї-ж то число е певно більше, бо від 1890 р. ґарнїзон побільшив ся що найменьше о 1000 людий. Найбільший приріст населеня виказала II. дїльниця, найменьший середина міста. Цїкаво-б знати, як збільшило ся число мешканцїв Львова що-до народности.

Нова почта на Буковинї. В громадї Фрумосса, кімполунского повіта, засновано почту, котра від дня 10-го грудня буде приймати лише нерекомендовані листи і посилки. Ся нова почта буде в сполученю з почтою у Вамі.

Зміна на лїпше. Оногдашпе іменоване приватного доцента д-ра Теодора Тарнавского дійсним професором практичного богословія з волоскою викладовою мовою на черновецкім унїверситетї, зчудувало богатьох, бо доси при подібних іменованях нїколи не було виразно зазначено, що професор мае лише по волоски викладати, а сказано було, що він іменований. Тодї ті панове викладали „також по руски“ — лиш не питайте: як! На ріжні питаня в тій справі ми постарали ся о відповідні інформациї, котрими хочемо тепер подїлити ся з нашими читателями: Отже на богословскім видїлї черновецкого унїверситету заносить ся на зміну на лїпше. Коли тепер др. Тарнавский буде викладати лише по волоски, то для руских богословів нема поки-що викладів з практичного богословія, однак за короткий час наступить іменоване професора того предмету з рускою викладовою мовою. Чи наступлять ще які иньші зміни, сего ми не могли докладно довідати ся. Однак вже се одно, що на богословскім видїлї буде осібний професор з рускою викладовою мовою, значить крок наперед, бо рускі богослови почують вкінци по довгих лїтах з уст руского професора руске слово!

Як оно дійсно було? В пятницю пополудни відбув ся в ратушевій сали збір виборцїв другого кола в Чернівцях, де радний др. Ґольденберґ здавав справу із своеї дїяльности. На него і взагалї на лїбералів накинули ся два социял-демократи, адвокатскі кандидати др. Шехнер і др. Горн, і внесли вотум недовірія справоздавцеви і лїберальній більшости громадскої ради. Після справоздань Buk. Nachrichten і Gazet-и Polsk-ої відкинено сї оба внесеня і удїлено по сьвітлих промовах д-ра Ґольденберґа і бар. Фірта справоздавцеви вотум довірія; а після Buk. Post виходить, що др. Ґольденберґ дістав вотум недовірія. Очивидно не можуть всї три місцеві часописи мати рацию, хтось мусїв річ перекрутити. Шукаючи за тим „героем“, пригадують ся нам справозданя Buk. Post про деякі рускі збори і справи, переповневі брехнями і клеветами. За такі „справозданя“ не можна признати Buk. Post правдолюбивости, значить, і сим разом она перекрутила справу так, як еї треба було, а властиво не еї, а еї панови баронови. Але таким поступованем зовсїм не підносить ся довірія до місцевої праси! Се повинні наші февдали раз собі затямити.

З житя волоскої молодїжи. В черновецкім товаристві волоских академиків Junimea прийшло сего року до розлому. Сини дїдичів і ріжних панків уважали те товариство своїм гнїздом і роздїлювали місця видїлових між себе. Тепер оно стало инакше: дїдичівскі і паньскі сини виступили з товариства, а керму взяли в руки демократи. Один такий син меньших волоских панів виступив також з Junime-ї, бо его натягали за его паньство, котрим він чванив ся задля свого титулу „лицар де.“ Той студент Александер лицар де Цоппа вступив до інтернаціонального кору „Austria“ і став нїмецким буршом. Очивидно викликало се між патріотичною волоскою молодїжю обурене, котре дня 5-го листопада с. р. вибухло в каварни Orient.. Около північи прийшли туди члени Junime-ї Адриян Дезияну, Василь Весальон, Константин Дуре (всї три болослови) і правники Адриян Ончул, Доримедонт Попович і Форґач; а з другої сторони „бурші“ Александер Цоппа, Іван Долиньский (також Волох) і Бараш. Спочатку зачало ся остре вдивлюване в себе або, як то нїмецкі бурші звуть, фіксоване, опісля перекидувано ся словами. Коли-ж оба Волохи, а члени „Austri-ї“ Цоппа і Долиньский стали замісць Desteaptă te Române (Встань, Волоше) сьпівати Calcă te Române (Піддай ся, Волоше), не втерпіли згадані волоскі студенти, кинули ся на своїх братів-противників і прийшло до великої бійки, в котрій бурші дістали добру научку. В суботу прийшло до розправи перед судиею Семакою. Богослови Дезияну, Весальон і Дури, родом з Угорщини, признали ся, що вибили своїх братів-ренеґатів, бо не могли втерпіти зневаги волоскої патріотичної піснї; они зовсїм не встидають ся того і готові потерпіти кару. Між численною публикою, по більшій части студентами,

---

„І щаслива і вигідлива
Жизнь мов жартом попливе...“
Ей, колисанка огидлива!
— Нянько! дай сюди мале!

„На, сердешний! а ти звідки-би?“
— Я мійский, — в дорозї, знай. —
„На, побав! менї сидїтки-би,
То здрімну... а ти сьпівай!“

— Як-же, любо, не сьпіватоньки?
Та вже, знаеш, не твою...
Знаю, як дитя приспатоньки:
— „Люленьки, мале до сну!

— В низькій лїни присипляючий
Мудрунів житя гидких,
Будь проклятий — розгниваючий
Низький досьвід — ум дурних!

— В нас під батьківскою стріхою
Не упало нї одно,
Щоб було для сьвіта втїхою,
Чистого житя зерно.

— Ти щасливий будь! Незбавлену
Силу чистих, юних днїв
В стару форму, передавнену
Нерозважно щоб не лив!

— Вільними житя вражінями
Вільну душу покріпляй.
З людскими к добру стремлїнями
Її розвитись не спиняй.

— З ними роджений природою,
Ти зрости їх, бережи!

Братством, Правдою, Свободою
Називають ся вони.

— Все віддай для їх розсадженя!
Полюби їх більш житя!
Красшого нема призначеня,
Нї чеснїйшого вінця.

— Будеш ти рідкою зорею,
Чудом в вітчинї своїй;
Не кріпацкою покорою
В жертву ти віддаш ся їй, —

— А нездержаною, дикою
Яростю до підлоти
І охотою великою,
Щоб трудитись без явзи.

— З тою злістю бездоганною,
З віри запалом сьвятим,
Ти над кривдою захланною
Грянеш наче божий грім!

— І тодї...“ — Аж тут прочнуло ся
І заплакало мале.
Нянька раптом отрепенула ся
І до рук его бере.

„На, грудий! ти може ссатоньки!
Нї?... то люленьки до сну.“
І зачала знов сьпіватоньки
Давну сьціванку свою...

викликало се мужне виступлене молодих патріотів добре вражіне і вдоволене. Однак перед законом они були винні і їх засуджено: Дезияну на 20 зр., Поповича на 20 зр., Весальона на 10 зр., Дури на 10 зр. грошевої кари; решту обжалованих увільнено.

Виставу в промисловім музею в Чернівцях замкнено в неділю торжественно і роздано премії. Замітно, що жадна буковиньска фірма не одержала державної премії, а самі поза-краеві.

На страшну драчу жалують ся любителї совганки в Чернівцях. В нашім містї є лише один великий став (недалеко цвинтарів), котрий належить лижварскому товариству. Там сходять ся всї т. зв. лїпші родини, приличнїйше товариство. Однак з того ще не слїдуе згаданому лижварскому товариству користати з тих обставин аж до неможливости. Сего року пр. мають члени платити 5 зр., нововступаючі члени ще 1 зр. вписового, участники 4 зр. Нечлени платять за одноразове совгане 40 кр., а коли музика грае, то 80 кр. Як на Чернівцї і на ті вигоди, які дає лижварске товариство своїм членам і гостям, ті такси надто великі. У Львові они дешевші, хоч вигоди далеко лїпші.

Про будапештеньску виставу викривають ся все нові скандали. Про недобори еї ми вже доносили, а тепер оповіщує Budapester Tagblatt таку історию: Дирекция вистави урядила, як звістно, льотерию, а на фанти зложили ся виставцї. Тимчасом льотерия та зробила фіяско, бо значної части льосів не закуплено, а тим самим остала ся і значна часть виграних льосів. Не досить того; в льотерийних постановах було сказано, що виграні льоси належить зреалїзувати до 15 днїв по оголошеню. Мало хто знав про таке услівє, а хоч би і знав, то ще таки не міг би був сего вчинити, бо лїсту вильосованих нумерів оголошено значно пізнїйше, вже по условнім 15-дневнім речници. В той спосіб тілько втаемничені в справи вистави могли відобрати свої виграні; більшість виграних фантів остала ся при дирекциї. Тепер виставцї згідно з попередним застереженем зажадали звороту пожертвованих фантів. І що показало ся? Фанти щезли без слїду! За ними глядає тепер будапештеньска полїция.

Лїчене джуми. Berliner Tageblatt приносить таку вість о лїченю сеї страшної недуги: Коли перед двома роками вибухла в Гонґ-Конґ джума, рішило французке мінїстерство кольоний поручити д-рови Єрсенови переведене проб лїченя джуми сировицею, котру він був винайшов і в тій цїли вибудовати на відповіднім місци анамского побережа лябораторию, де можна би було витворювати згадану сировицю в більшій скількости. Др. Єрсен вибрав на то місцевість Натранґ, а то тому, бо конї потрібні до виробу сировицї були там дуже дешеві. По переведених пробах на щурах і мишах, котрі також підпадають джумі, виїхав др. Єрсен до Кентону в Хінах, де тодї лютила ся пошесть, аби там лїчити людий. Але в Кентонї Хінцї так ворожо виступили против д-ра Єрсена, що він мусїв з того міста виїхати і удав ся до другого великого хіньского міста Амоі, що числить 300 тисячів мешканцїв. Там позволено ему лїчити в шпиталях і показало ся, що его сировиця віддає знамениті услуги. В однім шпиталю лїчив він 23 недужих, з тих до кількох днїв виздоровіло 21, а померло 2, а то тому, що недуга була вже надто розвинена. Але незабавом не стало д-рови сировицї і він мусїв вертати до своеї лябораториї. Успіхи его лїченя викликали у Хінцїв велику радість і его з почестями відведено до побережа. Одна хіньска ґазета присьвятила навіть д-рови Єрсенови вступну статю, але в статї пише, що хоч заслуги доктора великі, то однако успіхи не зависять від него, лише від славного хіньского лїкаря Гоа-то, котрий помер перед 2000 лїт, а тепер дух его перемінив ся в д-ра Єрсена. — Недужі на джуму, лїчені сировицею, виходять з небезпечности вже по 24 годинах, коли завдано їм лїк відразу, а по двох або трех днях в случаях тяжших.

Складки. О. Мелетій Галїп надіслав на *бурсу* 1 зр 50 кр. з акафисту, відсьпіваного на ту цїль в православній церкві в Брідку. — Доси зложено на бурсу **884 зр. 95 кр.** — На *друкарню* зложив нотар С. Барановский з Кімполюнґа 5 зр.; на сю цїль зложено доси **928 зр. 96 кр.** Сердечне Спасибіг!

Телеґрами „Буковини“.

З дня 30-го листопада 1896 року.

Софія. Вибори до собранія відбули ся в цїлім краю без визначнїйших випадків. Правительство віднесло велику побіду. Помимо великого руху виборчого не убито нїкого. Лише в Софії ранено одного полїцийного урядника.

Софія. Перед домом, де зійшли ся мінїстри, устроїв нарід мінїстрам овацию за те, що правительство побідило сьвітло при виборах. На промову одного бесїдника відповів президент мінїстрів Стоілов, що се признане уважати ме правительство сказівкою для дальшого поступованя на теперішній дорозї.

Рух поїздів зелїзничих

важний з днем 1-го мая 1896 після середно-европейского годинника.

Приходять	Поїзди: поспішні			особові			мішані		Відходять	Поїзди: поспішні			особові			мішані	
до Чернівцїв									**з Чернівцїв**								
З Відня, Кракова, Львова, Станїславова, Коломиї і Снятина	11^{28}	.	.	6^{57}	10^{28}	5^{50}			До Снятина, Коломиї, Станїславова, Львова, Кракова і Відня	3^{47}	.	.	9^{41}	10^{29}	5^{38}		
З Букарешту, Яс, Сучави, Глїбоки	3^{29}	.	.	9^{12}	10^{00}	5^{23}			До Глїбоки, Сучави, Яс, Букарешту	12^{03}	.	.	7^{17}	10^{48}	6^{16}		
З Новоселицї, Садаґури .	.	.	.	.	.	.	11^{13}	9^{50}	До Садаґури, Новоселицї .	.	.	.	.	.	.	4^{30}	6^{21}

Підчеркнені числа означують пору нічну від 6 год. вечером до 5 год. 59 мін. рано. — Середно-европейский час ріжнить ся від львівского о 36 мінут, а від черновецкого о 44 мінут; коли на зелїзници є 12 год., то на львівскім годиннику є 12 год. 36 мін., а на черновецкім 12 год. 44 мінут.

Видає товариство **„Руска Рада“** в Чернівцях. За редакцию відповідає **Осип Маковей.**

З друкарнї „Рускої Ради“ в Чернівцях під зарядом Осипа Бучканича.